

Stanovisko Ministerstva financí
ke komplexnímu pozměňovacímu návrhu poslance Vladislava Vilímce
k poslaneckému návrhu zákona, jímž se mění zákon č. 212/2009 Sb.,
kterým se zmírňují majetkové křivdy občanům České republiky za
nemovitý majetek, který zanechali na území Podkarpatské Rusi
v souvislosti s jejím smluvním postoupením Svazu sovětských
socialistických republik, ve znění zákona č. 121/2012 Sb.
(Sněmovní tisk č. 403)

I. POPIS PROBLÉMU:

Ministerstvu financí se seznámilo s **komplexním pozměňovacím návrhem poslance Vladislava Vilímce** k poslaneckému návrhu na vydání zákona, jímž se mění zákon č. 212/2009 Sb., kterým se zmírňují majetkové křivdy občanům České republiky za nemovitý majetek, který zanechali na území Podkarpatské Rusi v souvislosti s jejím smluvním postoupením Svazu sovětských socialistických republik, ve znění zákona č. 121/2012 Sb., (dále jen „**zákon č. 212/2009 Sb.**“).

Po věcné stránce je návrh novely zákona č. 212/2009 Sb. v kompetenci **Ministerstva vnitra**, které vede o nárocích dle zákona č. 212/2009 Sb. správní řízení.

Uvedený komplexní pozměňovací návrh se týká navrhované změny zákona č. 212/2009 Sb., jejímž cílem je **rozšíření okruhu oprávněných osob** pro poskytnutí náhrady za majetek zanechaný na území Podkarpatské Rusi (Zakarpatské Ukrajiny) v zákonem určeném období tak, že by měl nově nárok na vypořádání náležitosti i vnukům a dalším dědicům původního majitele nemovitého majetku na Podkarpatské Rusi.

Předmětný pozměňovací návrh se snaží částečně, nikoliv však správně, reflektovat některé připomínky vlády, Ministerstva financí a Ministerstva vnitra k původně navrženému znění novely, zejména riziko duplicitního odškodnění za stejný soubor majetku, usiluje o zpřesnění původního znění novely a vzhledem k době uplynulé od předložení původního návrhu novely navrhuje **prodloužení lhůty pro uplatnění nároku** na odškodnění do 30. 6. 2017.

K předloženému pozměňovacímu návrhu i k jeho důvodové zprávě vznáší Ministerstvo financí tyto **zásadní připomínky**:

K vlastnímu textu komplexního pozměňovacího návrhu namítáme:

1) k bodu 2. pozměňovacího návrhu

Podle důvodové zprávy k pozměňovacímu návrhu byla uvedeným ustanovením do textu návrhu doplněna zásada přechodu řádně a včas uplatněného nároku na dědice, aby se tak odstranily nepřesnosti ve vymezení okruhu oprávněných osob.

Navržená úprava však s důvodovou zprávou zásadně nekoresponduje a dosavadní nepřesné vymezení okruhu oprávněných osob nepřipustným způsobem dále mění, což by v případě přijetí pozměňovacího návrhu mělo **za následek zmatečnost textu** navržené novely, potažmo zákona č. 212/2009 Sb. jako celku:

- a) Navržená úprava představuje **nepřipustnou změnu pravidel restituce v jejím průběhu spočívající v nastavení zcela jiného okruhu oprávněných osob** (viz dále).

Podle údajů Ministerstva vnitra existuje řada dosud neukončených řízení vedených podle zákona č. 212/2009 Sb., u kterých by tak v průběhu řízení došlo ke změně pravidel pro určení oprávněných osob. **Namísto nyní oprávněného manžela a dětí původního vlastníka se navrženou úpravou stávají oprávněnými dědicové původního vlastníka.**

- b) Navržená úprava okruhu oprávněných osob je **nejednotná a vymezení dané navrženým § 3 odst. 2 a § 3 odst. 3 zakládá výkladový rozpor**, neboť **manžel ani dítě původního vlastníka nemusí být automaticky jeho dědici**, okruh oprávněných osob v uvedených ustanoveních se tedy může diametrálně lišit.

Pokud manžel či dítě původního vlastníka nejsou jeho dědici a dosud je s nimi jednáno jako s oprávněnými osobami, v důsledku navržené úpravy **status oprávněné osoby ztratí, v řízení tak bude jednáno s osobami, které oprávněny nejsou.**

Tato změna je v přímém rozporu s důvodovou zprávou.

- c) Podle navržené úpravy se oproti stávajícímu stavu **stávají oprávněnými osobami všichni dědicové původního vlastníka, včetně závětních**, s původním vlastníkem pokrevně nespřízněných, což již bylo Ministerstvem financí vytýkáno původnímu znění navržené novely.

2) k bodu 5. pozměňovacího návrhu

Podle důvodové zprávy k pozměňovacímu návrhu je účelem tohoto bodu odstranit nepřesnosti ve vymezení okruhu (skupin) oprávněných osob, aby nedocházelo k jejich prolínání.

Podle důvodové zprávy má vzdáleněji příbuzná skupina oprávněných osob (snachy, zeťové a vnuci původního vlastníka) nastoupit teprve tehdy, nedožil-li se vypořádání původní vlastník ani nikdo ze skupiny oprávněných osob blíže spřízněných s původním vlastníkem (jeho manžel a děti).

Navržená úprava však s důvodovou zprávou nekoresponduje a nijak neodstraňuje dosavadní nepřesné vymezení okruhu oprávněných osob, naopak je dále prohlubuje, což by v případě přijetí pozměňovacího návrhu mělo zcela zásadní negativní vliv na jednoznačnost textu navržené novely, potažmo zákona č. 212/2009 Sb. jako celku:

- a) Navržené doplnění § 3 zákona č. 212/2009 Sb. novým odst. 4 v příkrém rozporu s důvodovou zprávou **staví vedle sebe oprávněné osoby z obou výše uvedených skupin – tj. skupiny dle § 3 odst. 3 a nově dle odst. 4**, neboť ustanovení postrádá původní návrh, kde bylo výslovně stanoveno, že žije-li některá oprávněná osoba dle § 3 odst. 3, nárok na nově oprávněné osoby dle § 3 odst. 4 nepřechází, resp. jim ani nevzniká.

Toto řešení se nejvíce jako vhodné, zejména pokud nejsou i přes předchozí připomínky Ministerstva financí řádně ošetřeny podíly jednotlivých oprávněných osob, jak je uvedeno výše.

- b) Navržená formulace „Zemřelo-li...dítě fyzické osoby splňující podmínky odstavce 1 písm. a) a c) nebo byla-li tato fyzická osoba prohlášena za mrtvou..., jsou dále oprávněnými osobami jeho manžel a děti, každý z nich stejným dílem...” se nejvíce jako gramaticky vhodná. Doporučujeme nahradit gramaticky správným tvarem např. „*nebo fyzické osoby prohlášené za mrtvou, a byla-li tato fyzická osoba v den smrti nebo v den, ...*“, aby bylo jednoznačné, že tato identifikace náleží k fyzické osobě, tj. původnímu vlastníkovi, a ne k zemřelému dítěti.
- c) Nelze souhlasit s formulací „...jsou **dále** oprávněnými osobami jeho manžel a děti...“, neboť tato formulace rovněž sama o sobě vede, v rozporu s důvodovou zprávou, k **prolínání skupin oprávněných osob**, jelikož návrh (ač to implikuje důvodová zpráva), **neobsahuje ustanovení**, z něhož by plynulo, že **vzdálenější skupina oprávněných osob nastoupí teprve tehdy, není-li nikdo z bližší skupiny.**

Formulace „...jsou **dále** oprávněnými osobami jeho manžel a děti...” tak umožňuje manželům a dětem zesnulých dětí původního vlastníka žádat o náhradu i v případě, že existuje žijící manžel nebo dítě původního vlastníka, kteří o náhradu řádně a včas nepožádali v době, kdy jim nárok svědčil, a **nárok jim pro včasné neuplatnění zanikl.**

Podle důvodové zprávy by žijící dítě mělo být jako jediné oprávněno k (celé) náhradě, avšak podle navrženého textu by **spolu s ním** byli oprávněni jeho manžel a děti a manželé a děti případných dalších (již zesnulých) dětí původního vlastníka, **každý ke stejnému dílu** (velikost podílů by bylo možno určit až po zjištění počtu oprávněných osob, přičemž dostupné evidence toto nemusejí umožňovat).

Příklad:

Pokud by již zesnulý původní vlastník měl 2 děti (v současnosti jen 1 žijící) a každé by uzavřelo sňatek a mělo také 2 děti (a manželé i děti žijí), pak by **podle důvodové zprávy** tomuto jedinému žijícímu dítěti původního vlastníka měla připadnout **celá náhrada**, avšak **podle navrženého textu** by se mu dostalo jen **1/7 náhrady** (náhrada by se dělila mezi 7 oprávněných osob).

- d) Uvedené **prolnutí skupin oprávněných osob** má za následek rovněž i to, že **nárok, který by v případě, že by nebyl řádně uplatněn** žijícím dítětem původního vlastníka (a to nikoli z důvodu úmrtí tohoto dítěte před koncem lhůty pro uplatnění nároku), neuplatněním zanikl, **by mohl být v dané lhůtě uplatněn manželem či dětmi tohoto dítěte** či manžely a dětmi dalších již zesnulých dětí původního vlastníka.

Tímto způsobem je poskytnuta zcela bezprecedentní **náhradní lhůta, která nebyla poskytnuta žádným jiným restituentům**, vůči nimž je takto navržená právní úprava **diskriminační a neodůvodněná**, a to tím více, že další vlně oprávněných osob umožňuje vstoupit úspěšně do práv již zaniklých díky nečinnosti jejich právních předchůdců.

- e) Pozměňovací návrh neodstraňuje **nejednoznačné určení podílů oprávněných osob na nároku** podle zákona č. 212/2009 Sb. Není zřejmé, zda tam, kde se v zákoně hovoří o „*stejném dílu*“, jde o rozdělení nároku mezi všechny oprávněné osoby rovným dílem nebo (obdobně zákonné dědické posloupnosti) se velikost podílu mění obdobně jako u dědiců různých dědických tříd či obdobně jako u jiných restitučních zákonů.

Jako vhodnější se namísto formulace „...*jsou dále oprávněnými osobami jeho manžel a děti*...“ jeví použití formulace „*nastoupí na jeho místo*“. Tento obrat je také zcela **standardní formulací ve všech restitučních předpisech po roce 1989** a nečiní žádné výkladové problémy, naopak otázku podílů staví zcela na jisto.

Ustanovení § 3 odst. 3 se týká osob oprávněných na místě zesnulého původního vlastníka, jejichž podíl se řídí počtem oprávněných osob v dané skupině. Žije-li tedy manžel původního vlastníka i všechny jeho děti, případně každému stejný díl náhrady. Totéž obdobně platí, žijí-li již jen děti původního vlastníka.

U osob vzdáleněji příbuzných (zeť, snacha, vnuk původního vlastníka), na něž nárok přešel v důsledku úmrtí dítěte (některého z dětí, bylo-li jich více) původního vlastníka, je třeba pro určení velikosti jejich podílu stanovit, zda takto oprávněné osoby vstupují **pouze do podílu připadajícího na jejich zemřelého právního předchůdce** či se mezi aktuální počet oprávněných osob bude celá náhrada dělit stejným podílem.

Příklad:

Zesnulý původní vlastník má 2 žijící děti, jeho manžel již zemřel, děti tak jsou oprávněny každé k 1/2 nároku a nemají již manžela.

Pokud by jedno z dětí původního vlastníka zemřelo a mělo 2 děti (2 vnuky původní oprávněné osoby), je podle pozměňovacího návrhu nejasné, zda

- budou **2 vnuci** původní oprávněné osoby oprávněni každý k **1/4 nároku** (pokud vstoupí jen do podílu svého právního předchůdce) a spolu s nimi nezemřelé **dítě** původního vlastníka bude oprávněno k **1/2 nároku** nebo
- budou 2 vnuci původní oprávněné osoby společně s žijícím dítětem původního vlastníka všichni oprávněni k stejnému podílu, tj. k **1/3 nároku**.

- f) Vzhledem ke stávající soudní praxi (např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 1. 2016 24 čj. Co 177/2015-48), která přiznala **náhradu i osobě**

slovenské národnosti, je vhodné doplnit do podmínek, jež musí pro vznik nároku splnit původní vlastník, také **podmínku české národnosti, uvedené znění doporučujeme konzultovat s Ministerstvem vnitra.**

- g) Pozměňovací návrh **neřeší přechod nároku (dokončení řízení)** na manžele a děti dětí původního vlastníka, které nárok řádně uplatnily a následně zemřely v období po uplynutí lhůty u uplatnění nároku, ale před dokončením řízení či před vyplacením náhrady.

Podle pozměňovacího návrhu jsou tyto osoby oprávněnými pouze pokud dítě původního vlastníka zemře před uplynutím uvedené lhůty.

- h) V § 3 odst. 4 se doporučuje uchopit **rozhodné datum**, nyní upravené odkazem na § 5 odst. 1, jiným vhodným způsobem, neboť v tomto ustanovení není možná změna data z roku 2015 na rok 2017 bez již kritizovaného založení náhradní lhůty pro oprávněné osoby, kterým již nároky z důvodu jejich řádného a včasného neuplatnění zanikly.
- i) **Terminologicky je návrh nepřesný**, neboť na rozdíl od dikce stávajícího § 3 odst. 3 zákona č. 212/2009 Sb., kde se uvádí „*zemřela-li fyzická osoba...nebo byla prohlášena za mrtvou...*“, v návrhu odst. 4 u dítěte původní oprávněné osoby toto již upraveno není.

3) k bodu 7. pozměňovacího návrhu

V tomto bodě pozměňovacího návrhu se promítá **změna lhůty pro uplatnění nároků na náhradu** podle zákona č. 212/2009 Sb. Je však třeba namítnout, že lhůta do 30. 6. 2017 by měla být stanovena **jen pro osoby nově oprávněné k podání žádosti o náhradu** a neměla by být otevřena pro všechny oprávněné osoby, neboť těm oprávněným osobám, které již dříve své nároky neuplatnily řádně a včas u Ministerstva vnitra, nárok dle § 5 odst. 1 zákona č. 212/2009 Sb. zanikl a z nové lhůty by neměli těžit **ani právní nástupci** těchto osob. Pozměňovacím návrhem se této skupině restituentů, resp. jejich právním nástupců, poskytuje zcela bezprecedentní **náhradní lhůta, která nebyla poskytnuta žádným jiným restituentům**, vůči nimž je takto navržená právní úprava **diskriminační a neodůvodněná**.

4) k bodu 8. pozměňovacího návrhu

Pozměňovací návrh se tímto bodem snaží zajistit **neprolomitelnost zásady odškodňovat za jeden soubor majetku jen jednou a nepřekročení maximální výše odškodnění 2 000 000,- Kč.** S navrženým principem je možné souhlasit, se zvolenou formou řešení však nikoliv.

- a) Navržená úprava nezohledňuje, že určitý soubor majetku mohl být k soupisu **přihlášen několika osobami (spoluvlastníky)**, z nichž každá mohla podat přihlášku samostatně, ať už k celku nebo jen ke svému spoluvlastnickému podílu na určitém souboru majetku. Mohla by tedy nastat situace, kdy bude vyplaceno **odškodnění za jeden soubor majetku vícekrát**, resp. bude

překročena maximální částka náhrady, tedy 2 000 000,- Kč za jeden soubor majetku, neboť tento bude obsažen ve více přihláškách.

Navíc nelze argumentovat tím, že pokud jsou přihlašovány různé podíly na souboru majetku zanechaného původními oprávněnými osobami na Zakarpatské Ukrajině, jde o „**tentýž majetek**“. Zvolená formulace § 7 odst. 5 námitku Ministerstva financí neřeší.

- b) Vzhledem k tomu, že **přihlášku k náhradě lze podle zákona nahradit listinami** (kupní nebo darovací smlouva, závěť apod.) podle ustanovení § 6 odst. 3 zákona č. 212/2009 Sb., pak **nelze** maximální výši odškodnění **vázat na přihlášku, ale na soubor majetku**, neboť při doložení nároku jinými listinami by se majetek **odškodňoval bez omezení a duplicitně** (návrh neodstraňuje možnost, že např. některé oprávněné osoby doloží svůj nárok přihláškou a zároveň jiné oprávněné osoby listinami přihlášku nahrazujícími).
- c) Maximální výši odškodného je tedy nutno spojit **nikoli s přihláškou k náhradě, nýbrž s jednotlivými soubory majetku** zanechaného původními oprávněnými osobami na Zakarpatské Ukrajině, byť by byly uvedeny ve více přihláškách nebo dokonce v žádné z přihlášek, jak předpokládá § 6 odst. 3 zákona č. 212/2009 Sb.

5) k bodu 11. pozměňovacího návrhu

Text **nově navrženého čl. II bod 3 je vhodné doplnit** na jeho konci o slova „*nebo nárok oprávněným osobám podle zákona č. 212/2009 Sb., ve znění zákona č. 121/2009 Sb., nezanikl.*“, neboť navrhované znění umožňuje podat návrh právním nástupcům osob oprávněných již podle předchozích znění zákona č. 212/2009 Sb., které svého práva v zákonné lhůtě nevyužily a nárok jim zanikl.

V tomto bodě pozměňovacího návrhu se promítá **změna lhůty pro uplatnění nároků na náhradu** podle zákona č. 212/2009 Sb. Je však třeba namítnout, že lhůta do 30. 6. 2017 by měla být stanovena **jen pro osoby nově oprávněné k podání žádosti o náhradu** a neměla by být otevřena pro všechny oprávněné osoby, neboť těm oprávněným osobám, které již dříve své nároky neuplatnily řádně a včas u Ministerstva vnitra, nárok dle § 5 odst. 1 zákona č. 212/2009 Sb. zanikl a z nové lhůty by neměli těžit **ani právní nástupci** těchto osob.

Pozměňovacím návrhem se této skupině restituentů poskytuje zcela bezprecedentní **náhradní lhůta, která nebyla poskytnuta žádným jiným restituentům či jejich právním nástupcům**, vůči nimž je takto navržená právní úprava **diskriminační a neodůvodněná**.

K důvodové zprávě k pozměňovacímu návrhu namítáme:

Nárok, jenž je předmětem novely i pozměňovacího návrhu, není zajištěn žádným platným právem ani mezinárodní smlouvou č. 186/1946 Sb.

Oproti tvrzením obsaženým v důvodové zprávě k pozměňovacímu návrhu je nezbytné konstatovat, že **nárok na odškodnění za majetek zanechaný na Zakarpatské Ukrajině nad rámec již platného práva není zajištěn žádnými**

vnitrostátními předpisy a nevylývá ani z mezinárodní Smlouvy mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o Zakarpatské Ukrajině ze dne 29. června 1945 č. 186 Sb. z roku 1946, (dále jen „smlouva č. 186/1946 Sb.“), přičemž tento názor je v souladu s konstantní judikaturou.

Tato smlouva nemá a nikdy neměla přímé účinky ve vnitrostátním právu a nevylývá z ní povinnost odškodnit, ani právo na odškodnění všech dotčených osob a všech majetků zanechaných na Podkarpatské Rusi.

Právní nárok na odškodnění za majetek zanechaný na Zakarpatské Ukrajině ve smyslu novely zákona č. 212/2009 Sb. a pozměňovacího návrhu není zaručen ani předpisy transformujícími smlouvu č. 186/1946 Sb. do vnitrostátního právního řádu, zejména zákonem č. 42/1958 Sb. a vyhláškou č. 159/1959 Ú. l., neboť nároky, které byly těmito předpisy dány a byly uplatněny, byly již odškodněny v letech 1959 – 1972.

Nárok na odškodnění nezakládá ani vládní nařízení č. 8/1947 Sb., o soupisu československého majetku na Zakarpatské Ukrajině, jak mylně dovozují důvodová zpráva pozměňovacího návrhu. Podle ustanovení § 8 odst. 1 uvedeného vládního nařízení platí, že „Z podání přihlášky nevzniká straně právní nárok na odškodnění.“

Přímá neaplikovatelnost smlouvy č. 186/1946 Sb., tj. nemožnost z ní dovozovat práva ze strany osob vnitrostátní práva, byla také opakovaně **potvrzena konstantní judikaturou soudů všech stupňů včetně Evropského soudu pro lidská práva** (viz např. rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ze dne 15. 1. 2013 ve věci č. 73093/11, usnesení Ústavního soudu České republiky sp. zn. II. ÚS 3241/10 ze dne 26. 5. 2011 či usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 28 Cdo 2843/2013 ze dne 12. 2. 2014).

II. FINANČNÍ DOPAD:

Důvodová zpráva k pozměňovacímu návrhu uvádí řadu nepřesností ohledně finančního dopadu navržené novely, resp. i jejích změn:

- a)** Uvedený odhadovaný finanční dopad novely v případě přijetí komplexního pozměňovacího návrhu je **velmi významně podhodnocen.**

Ministerstvo financí eviduje cca **6 500 přihlášek k soupisu**. Zákon č. 212/2009 Sb. však předložení přihlášky umožňuje **nahradit jinými listinami** (např. kupní smlouvou), takže celkový počet souborů majetku pravděpodobně **převyšuje** počet podaných přihlášek.

Podle údajů Ministerstva vnitra bylo **zatím řešeno jen 350 přihlášek**. Bylo podáno cca **1 070 žádostí o odškodnění** podle zákona č. 212/2009 Sb. (z nichž jen **20% žadatelů** bylo **zastoupeno spolkem Podkarpatská Rus – náhrada majetkové újmy** (jeho předsedou Ing. Havlem a posléze advokátkou JUDr. Škampovou).

Určení přesného počtu osob (žadatelů) nově oprávněných navrženou novelou je bez přesných údajů z evidence obyvatel obtížné. Je třeba mít na zřeteli, že dosud zbývá **cca 6 150 přihlášek, které dosud projednávány nebyly** a u nichž **není známo, kolik oprávněných osob k nim existuje ani jaké hodnoty majetku se týkají.**

Vzhledem k uvedenému i ke skutečnosti, že vnuci původních vlastníků budou početně zřejmě nejsilnější skupinou nově oprávněných osob, lze v případě schválení novely, resp. i jejích změn, za reálný považovat odhad Ministerstva vnitra o možném podání až cca **1 000 nových žádostí**, což při maximální možné výši odškodnění znamená **finanční dopad až 2 mld. Kč**. Průměrná výše vypořádání uváděná v důvodové zprávě není směrodatná vzhledem k tomu, že není známa výše dosud neprojednávaných nároků ani počet novelou nově oprávněných osob.

Podle údajů Ministerstva vnitra se již vyskytly také případy, kdy bylo **soudem přiznáno odškodnění i osobě nesplňující podmínku občanství** stanovenou zákonem č. 212/2009 Sb., v těchto případech se jednalo o osoby slovenské národnosti. V této souvislosti zdůrazňujeme, že v agendě bývalého Oblastního likvidátora v Bratislavě je evidováno **dalších cca 3 500 přihlášek k soupisu** nad rámec výše uváděných 6 500 přihlášek.

V této souvislosti je třeba rovněž poznamenat, že **další rozšiřování okruhu oprávněných osob nepodpořila ve svém vyjádření z roku 2014 ani Veřejná ochránkyně práv**.

- b) Tvzení o výši částky vyplacené reemigrantům v cca 60. letech minulého století Ministerstvem financí je **zavádějící a nemá vypovídací hodnotu**.

Podle Protokolu k Dohodě o konečném vypořádání majetkových a finančních otázek, souvisejících se sjednocením Zakarpatské Ukrajiny a Ukrajinskou SSR, měl SSSR složit částku **86 milionů rublů** na účet Státní banky československé v Moskvě k provádění neobchodních platů mezi smluvními stranami, který byl otevřen podle československo – sovětské dohody o neobchodních platech ze dne 3. 11. 1954. Jednalo se o rozdíl mezi částkami nároků ČSR a nároků SSSR. Je potřebné zdůraznit, že **nároky československé strany obsahovaly rovněž další položky, např. podíl Zakarpatské Ukrajiny na vnitřním a zahraničním státním dluhu Československa**. Náhrady jednotlivým přesídlencům ze Zakarpatské Ukrajiny byly hrazeny ze státního rozpočtu.

V materiálu Ministerstva zahraničních věcí č. 017.156/57-SO ze dne 10. 8. 1957 ve věci Dohody mezi ČSR a SSSR o konečném vypořádání majetkových a finančních otázek, souvisejících se sjednocením Zakarpatské Ukrajiny s Ukrajinskou sovětskou socialistickou republikou se v rámci Zprávy o konečném vypořádání uvádí **konečná výše náhrady v celkové částce 499.275.000 Kč**. V tomto materiálu se rovněž konstatuje, že na vnitrostátní vypořádání bude k dispozici cca 99,9 mil. Kčs; současně se předpokládalo odškodnění cca 3 600 osob v průměrné výši cca 28 tis. Kčs/případ.

V této souvislosti se dodává, že podle údajů Ministerstva vnitra bylo na úhradu vypořádání dle zákona č. 212/2009 Sb. do roku 2015 (včetně) **vyčleněno pouze 340 milionů Kč**, přičemž tato částka již byla k dnešku fakticky **vyčerpána**.

- c) Jak plyne ze shora uvedeného, přijetí poslaneckého návrhu novely zákona č. 212/2009 Sb. by znamenalo **navýšení mandatorních výdajů státního rozpočtu až o cca 2 mld. Kč**. Tvzení v důvodové zprávě poslaneckého návrhu novely zákona i pozměňovacího návrhu, že **návrh nebude mít žádné dopady na státní rozpočet**, resp. že dopady návrhu na rozpočet budou stejné, s jakými se počítalo při přijímání původního zákona v roce 2009, proto **není pravdivé**.

Novela zákona č. 212/2009 Sb. znamená **další zvyšování mandatorních výdajů státního rozpočtu**. S ohledem na snahu vlády snižovat deficit státního rozpočtu **nelze předloženou novelu zákona** (ani ve znění pozměňovacího návrhu) **podpořit**. Podle našeho názoru je třeba přinejmenším **zmírnit požadavky na státní rozpočet**, např. omezením nároku či rozšířením okruhu oprávněných osob pouze o dědice oprávněných osob, které zemřely v průběhu správního řízení či před vyplacením již přiznané náhrady, což je obsahem dříve předloženého **pozměňovacího návrhu poslance Jeronýma Tejce**.

III. PŘIPOMÍNKY:

Předložená novela zákona č. 212/2009 Sb. představuje **navýšení mandatorních výdajů** státního rozpočtu, s čímž Ministerstvo financí **zásadně nesouhlasí**.

K vlastnímu textu pozměňovacího návrhu stručně uvádíme:

- Ministerstvo financí má zásadní výhrady k **nepřesnému vymezení okruhu oprávněných osob** a podílů.
- Ministerstvo financí má výhrady vztahující se ke změně textu **§ 3 odst. 4** zákona č. 212/2009 Sb., zejména k otevírání již zaniklých nároků, nepřesnému vymezení okruhu oprávněných osob a podílů oprávněných osob na náhradě, jak v širších souvislostech uvádíme výše, a vnímá riziko znovuotevření lhůty pro již zaniklé nároky úpravou lhůty v **§ 5 odst. 1** zákona č. 212/2009 Sb.
- I po přijetí pozměňovacího návrhu stále přetrvává riziko prolomení **zásady odškodňovat za jeden soubor majetku jen jednou a nepřekročit limitaci maximální výše možného odškodnění** pro takový soubor majetku částkou 2 000 000,- Kč.

IV. ZÁVĚR:

Ministerstvo financí **nesouhlasí** s předloženým pozměňovacím návrhem, resp. ani s poslaneckým návrhem na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 212/2009 Sb.

Pokud by se Poslanecká sněmovna rozhodla i přes toto stanovisko novelu schválit, pak je pro Ministerstvo financí s výhradami přijatelný pouze návrh novely ve znění pozměňovacího návrhu poslance Jeronýma Tejce, v němž je finanční zatížení státního rozpočtu minimalizováno a rozsah rozšíření okruhu oprávněných osob je v souladu se stanoviskem Veřejné ochránkyně práv. Návrh také reflektuje zásadní připomínky Ministerstva financí a vlády k novele (např. duplicitní plnění atd.).

V Praze dne 31. května 2016

Ředitel odboru 44: JUDr. Monika Vláčilová

Vedoucí oddělení 4402: Hana Dienstbierová

Referent oddělení 4402: Mgr. Hana Michalovičová